

5 lat prezydentury
Bolesława Bieruta

Pięć lat temu wolą narodu polskiego towarzysz Bolesław Bierut został powołany na stanowisko Prezydenta Polski Ludowej.

Po raz pierwszy w dziejach naszego narodu głową państwa został syn klasy robotniczej, niezłomny rewolucjonista, bojownik o wyzwolenie narodowe i społeczne ludu polskiego.

Z imieniem towarzysza Bolesława Bieruta, przewodniczącego Komitetu Centralnego naszej partii związane jest powołanie Krajowej Rady Narodowej — zalążka władzy ludowej w Polsce, z jego imieniem związana jest powstanie pierwszego rządu robotniczo — chłopskiego w naszym kraju — Polskiego Komitetu Wyzwolenia Narodowego, z jego imieniem związany jest historyczny zwrot w stosunkach między Polską a wielkim Związkiem Radzieckim — orędziem i obroną pokoju, wolności narodów, demokracji i socjalizmu, z jego imieniem związana jest decyzja odbudowy i przebudowy naszej bohaterkiej stolicy — Warszawy.

Pod przewodnictwem Prezydenta towarzysza Bolesława Bieruta naród polski odniósł wspaniałe zwycięstwa na froncie wielkiego, budownictwa pokojowego: wykonał przedterminowo plan 3-letni i pomyślnie zrealizował dwa lata sześciolatniego planu rozwoju i budowy podstaw socjalizmu.

Prezydent Bolesław Bierut, przewodniczący Komitetu Centralnego Polskiej Zjednoczonej Partii Robotniczej, jest przywódcą i nauczycielem klasy robotniczej i całego narodu, wzorem bojownika o pokój i socjalizm, organizatorem frontu narodowego.

Z inicjatywą i pod przewodnictwem towarzysza Bieruta została opracowana wielka Karta wolności ludu polskiego — projekt Konstytucji Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej.

Głosy w dyskusji

Nestor Jakimczuk — reemigrant z Brazylii zabiera głos w dyskusji nad Konstytucją Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej

Cieężko było życie chłopów bledniaków w Polsce sanacyjnej — mówi Nestor Jakimczuk. Nie mogli wyżyć ze swych gospodarstw i zmuszeni byli pracować u kulałów by zarobić na kawałek chleba, lub szukać „lepszych” warunków w krajach kapitalistycznych.

— Pochodzę — opowiada Jakimczuk — ze wsi Szczyty, pow. bielski, podlaskiego, rodzina nasza była liczna i żywić się musiała z 3-hektarowego gospodarstwa. W domu panował niedostatek, częstokroć nie mieliśmy kawałka chleba.

W tym czasie prasa sanacyjna prowadziła szeroką kampanię emigracyjną.

Byłem już wówczas żonaty. Mając jednak do wyboru pozostanie w tych nędznych warunkach i rozreklamowana dobroć w nieznanym kraju — wybrałem to drugie.

W roku 1929 wraz z żoną wyruszyłem transportem do Brazylii.

Dojechalśmy do wielkiego miasta portowego Sant-Paulo, gdzie zatrzymaliśmy się w olbrzymim hotelu emigracyjnym i tu od razu zetknęliśmy się z nagą prawdą o tej dobroci szumnie reklamowanej w kraju.

Kupy śmieci, grube warstwy kurzu i duże ilości ro-

bactwa, to samo mówiło co nas tu czeka.

Wraz z żoną zostałem wysłany do odległej o 700 km plantacji kawy. Zamieszkaliśmy w osadzie ogrodzonej drutami kolczastymi, w barakach bez okien jedynie z małymi otworami w ścianach. Wszystko to raczej wyglądało na jakiś obóz lub wziętelnę, a nie zaś na osadę.

Praca była niezwykle ciężka i do tego należy dodać, że pracowaliśmy po kilkanaście godzin dziennie.

Rano na dźwięk dzwonka musieliśmy być gotowi do pracy. Kto ze względu na swój zły stan zdrowia nie stanął do pracy był niemilosiernie za to bity.

Jedzenie otrzymywaliśmy na specjalne karty — nie wyobrażacie sobie jednak jakie ono było. Obiad składał się z fasoli lub ryżu, zaś na śniadanie piiliśmy czarną kawę bez chleba, który był u nas rzadkością. Zastępowaliśmy go mąką kartoflaną, przypominającą nasze otręby, które popijaliśmy kawą.

Zapłatę mieliśmy otrzymać z końcem roku. Obszarnicy byli jednak bardzo chytry. Po cóż mieli płacić robotnikom? Z końcem roku „dokładne obliczenia” plantatorów brazylijskich wykazały, że całoroczna nasza praca jest mniej warta niż

Proletariusze wszystkich krajów łączcie się!

GAZETA BIAŁOSTOCKA

Organ Komitetu Wojewódzkiego Polskiej Zjednoczonej Partii Robotniczej
Rok II, Nr 32 (134) Białystok, środa 6 lutego 1952 r. Cena 15 groszy

Nowe korzystne warunki kontraktacji upraw roślinnych

WARSZAWA (PAP) W celu zabezpieczenia odpowiednich ilości materiału siewnego oraz niezbędnych ilości ziemiopłodów dla przemysłu rolno — spożywczego, uprawy i eksportu, Prezydium Rządu w specjalnej uchwale postawiło przed rolnictwem zadanie zakontraktowania na wiosnę rb. 1.150 tys. ha upraw nasienne — szkółkarskich i konsumcyjno — przemysłowych.

Zgodnie z tą uchwałą, kontraktowanie upraw roślinnych przeprowadzać będą za interesowane instytucje bezpośrednio lub za pośrednictwem gminnych spółdzielni. Kontraktacja upraw roślinnych objęte będą wszystkie gospodarstwa chłopskie — indywidualne i spółdzielnie produkcyjne oraz publiczne poza PGR, przy czym zawieranie umów przeprowadzone będzie na zasadach pełnej dobrowolności.

Sprawy kontraktacji będą szczegółowo omawiane na zebraniach gromadzkich, na

których chłopom przedstawione zostaną propozycje zadań kontraktacyjnych, jakie na podstawie zadań ustalonych dla gromad opracują dla poszczególnych gospodarstw sołtysi przy udziale aktywu gromadzkiego. Zebrania te odbędą się w pierwszej połowie lutego rb. Odpowiednie zadania dla spółdzielni produkcyjnych ustalią prezydja powiatowych rad narodowych w porozumieniu z zarządami spółdzielni i agromamami POM-ów.

Uchwała Prezydium Rządu oprócz zagwarantowania na-

wozów, nasion siewnych, środków ochrony roślin, zaliczek w formie bezprocentowego kredytu, opłacalnych cen, wprowadza wiele innych przywilejów dla chłopów, kontraktujących uprawy roślinne. Najważniejszym z nich jest bądź wyłączenie obszaru (Dalszy ciąg na str. 2)

Zwiększenie produkcji nawozów sztucznych

dzięki wykorzystaniu doświadczeń radzieckiego specjalisty

WARSZAWA (PAP). Podczas pobytu w Polsce w roku ub. grupy radzieckich ekspertów-chemików, wiele fabryk i zakładów skorzystało z cennych rad i wskazówek tych wybitnych specjalistów stosując doświadczenia produkcyjne nauki radzieckiej, załogi poszczególnych zakładów odnoszą w swej pracy coraz to nowe sukcesy.

M. inn. wybitny radziecki znawca zagadnień przemysłu azotowego — prof. Dubowicki udzielił robotnikom i personelowi technicznemu Zakładów Przemysłu Azotowego w Chorzowie wielu cennych wskazówek i porad technicznych, które w poważnym stopniu przyczyniły się

do unowocześnienia procesów technologicznych, a tym samym — do zwiększenia produkcji nawozów azotowych przy jednoczesnym obniżeniu kosztów własnych.

Ogólne oszczędności, które uzyskają zakłady chorzowskie, dzięki stosowaniu metody prof. Dubowickiego — wyniosą ok. 1 miliona zł w ciągu bieżącego roku.

Również przy przeróbce saletrzaku na granulowaną saletrę amonową dla rolnictwa — chorzowscy robotnicy odnieśli poważne sukcesy, dzięki czemu nasze rolnictwo uzyskuje dodatkowy nowy, cenny rodzaj nawozów azotowych.

Montaż samochodów
M-20 „Warszawa”
przebiega coraz sprawniej

WARSZAWA (PAP). Coraz sprawniej przebiega montaż samochodów M-20 „Warszawa” w fabryce samochodów osobowych na Żeraniu. Praca cała tej załogi nabiera tempa. Świadcza o tym najszybsze wyniki osiągnięte w styczniu br. Pierwszy miesiąc trzeciego roku planu 6-letniego zakończył się sukcesem. Styczeńowy miesięczny plan montażu wozów wykonano w około 116 proc.

Na szczególne wyróżnienie przy realizacji planu zasłużyli monterzy: Walentowicz, Wiewcowski i Laskowski oraz maister Skoczynski z działu głównego montażu. Wśród lakierników najlepiej pracował ob. Chudzyński.

Ponad 14 miliardów
egzemplarzy...

...wyniosł ogólny nakład książek i broszur wydanych w ZSRR w okresie władzy radzieckiej. Ilość tytułów wydanych w tym okresie wyniosła ponad 1.050.000.

Wymiana depesz z okazji II rocznicy uznania Vietnamskiej Republiki Demokratycznej przez Rzeczpospolitą Polską

Jego Ekscelencja
Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej
BOLESŁAW BIERUT

Z okazji II rocznicy uznania Vietnamskiej Republiki Demokratycznej przez Rzeczpospolitą Polską pragnę w imieniu narodu i rządu Vietnamu przekazać Wam oraz Rządowi i Narodowi Polskiemu me przyjaźielskie pozdrowienia. Życzę Narodowi Polskiemu wielu nowych osiągnięć w budowie swej Ojczyzny.

Ho Szł Min
Prezydent Vietnamskiej
Republiki Demokratycznej

Jego Ekscelencja
Prezydent Vietnamskiej Republiki Demokratycznej
HO SZŁ MIN

Serdecznie dziękuję w imieniu rządu i narodu polskiego oraz swoim własnym za przekazane życzenia z okazji II rocznicy uznania Vietnamskiej Republiki Demokratycznej przez Rzeczpospolitą Polską. Życzę bohaterkiemu Narodowi vietnamskiemu ostatecznego i rychłego zwycięstwa w jego walce o wyzwolenie narodowe i społeczne.

BOLESŁAW BIERUT

Dzięki realizacji zobowiązań na cześć 10-lecia powstania PPR ZAŁOGI PRZEKRACZAJĄ PLANY PRODUKCYJNE

Zygmunt Roszkiewicz z Poznania przy maszynie mechanicznej zobowiązał się zrobić ze starego mat. latu tablicę rozdzielczą do kontrolowania silników.

CAF — fot. Zbign. Zawadzki

WARSZAWA (PAP) Wykonywanie zobowiązań produkcyjnych na cześć 10 rocznicy powstania organizatorki i kierowniczki narodu w walce o Polskę Ludową — Polskiej Partii Robotniczej jest źródłem nadwyżek wytworzonych w setkach zakładów. Dzięki zobowiązaniom wiele załóg przekroczyło swe plany miesięczne.

Relizując swe zobowiązania, robotnicy Zakładów Im. Mariana Kasprzaka w War-

szawie wykonali styczeńowy plan produkcyjny w 102,4 proc. i dali ponadplanową produkcję wartości 264,3 tys. zł.

M. in. brygada młodzieży ZMP owca Niedźwieckiego z działu mechanicznego zwiększyła wydajność pracy o 10 proc., przyczyniając się tym samym do wykonania planu styczeńowego przez cały dział do 27 stycznia br. (Dalszy ciąg na str. 2)

Przed III etapem konkursu czytelnictwa na wsi

Władza ludowa mając na uwadze ogromne zadanie — wyrwania wsi polskiej z wiekowego zacofania i ciemności — stworzyła wspaniałe możliwości rozwoju oświaty i kultury na wsi. Wyrazem tego jest między innymi ogłoszony rok temu przez Zarząd Główny Związku Samopomocy Chłopskiej konkurs czytelnictwa, którego głównym celem jest zainteresowanie jak największych warstw ludności wiejskiej do bra, wartościowej literatury, nauczania właściwego rozumienia przeczytanej książki i nauczanie praktycznego zastosowania zdobytej za pomocą książki wiedzy w codziennym życiu wsi.

Konkurs podzielono na trzy główne etapy. Drugi etap kończy się w bieżącym miesiącu i powinien wzbudzić szczególne zainteresowanie, gdyż udział w nim jest warunkiem uczestniczenia w trzecim, decydującym etapie, który rozpocznie się wiosną b.r.

Organizatorzy konkursu postawili przed uczestnikami następujące warunki:

Zgłoszenie się do konkursu indywidualnie lub zespołowo (w wypadku zgłoszeń zespołowych konieczne jest utworzenie przynajmniej 3-osobowych grup czytelnicych) — wypełnianie jednocześnie specjalne formularze w które zaopatruje czytelników Związek Samopomocy Chłopskiej, przeczytanie co najmniej pięciu, dowolnie wybranych z wykazu opracowanego przez Zarząd Główny ZSCH książek oraz wypełnienie ankiety zgłoszeniowej. W ankiecie tej należy podać imię i nazwisko, wiek, wykształcenie, zawód itp. oraz

dołączyć do niej własnoręcznie napisane odpowiedzi, dotyczące przeczytanych książek na trzy dowolnie wybrane z pośród następujących pytań:

a) jaki przykład z przeczytanych książek można zastosować w naszej gromadzie, aby osiągnąć wyższe plony, aby zwiększyć przychówek bydła, trzody, aby zwiększyć dobrobyt i kulturę na wsi?

b) która z osób, opisanych w książce podoba mi się najlepiej i dlaczego?

c) jakie zdarzenie, opisane w książce uważam za najważniejsze i dlaczego?

d) czego nauczyły mnie przeczytane książki?

Wykaz książek, opracowany przez ZG ZSCH jest bardzo obszerny, obejmuje zarówno literaturę piękną, popularno-naukową i fachową, jak również książki z „Biblioteki przodowników pracy”, książki z dziedziny wychowania, sportu itp. Konkurs daje każdemu uczestnikowi możliwość zdobycia cennych nagród w postaci aparatów radiowych i fotograficznych, rowerów, bibliotek itp. Uczestnicy konkursu mogą także zdobyć trzystopniową, brązową, srebrną lub złotą oznakę „Przodownika czytelnictwa”.

Estym warunkiem konkursu oraz jego celu, polegającym na wciągnięciu jak największej ilości wzorzystszych analfabetów do dyskusji nad książką, nie rzadko po raz pierwszy samodzielnie czytają — wpłynęły na ogromne zainteresowanie się nim ze strony pracujących chłopstwa. Wystarczy powieść tutaj o 1500 uczestnikach konkursu, którzy zgłosili się z terenu Białostoczczyzny.

Trzeba jednak przyznać, że pomimo okazałej liczby zgłoszeń, — nie potrafiliśmy wpłynąć na całkowite wypełnienie wszystkich warunków konkursu.

W pierwszym etapie naszę go konkursu uczestnicy z województwa białostockiego otrzymali dwie nagrody zespołowe. Nagrody w postaci radioodbiorników typu „Rodina” wraz z kompletnym wyposażeniem baterijnym i dwoma głośnikami do radiofonii przewodowej świetlic przypadły zespołom czytelnicych ze Starej Łomży i Kramkowską, w pow. łomżyńskim.

W organizacji konkursu i w pracach zespołów czytelnicych wyróżnili się szczególnie: Genowefa Orzechowska ze Starej Łomży i Jan Nerwiński, prezes koła gromadzkiego ZSCH w Kramkowie. Genowefa Orzechowska zorganizowała zespół w swojej wsi, Jan Nerwiński, chociaż nie posiada dużego wykształcenia, potrafił dobrze pokierować pracą zespołu, stanął na czele koła samokształceniowego i objął opieką świetlicę gromadzka.

Pełne uznanie za pracę w organizowaniu i prowadzeniu zespołów czytelnicych należy się również Michałowi Wiewiórki, kierownikowi świetlicy w Pomygaczach w powiecie białostockim, Janowi Perkowskemu, średniorolnemu chłopu z gromady Iluski w powiecie suwalskim, Stefanowi Retelowi, kierownikowi świetlicy i członkowi spółdzielni produkcyjnej w Możnielcu (pow. olecki), Władzimierzowi Iwanukowi, przewodniczącemu koła ZMP w spółdzielni produkcyjnej Doratynka w pow. białskim i Janowi Weremiukowi, synowi średniorolnego chłopca z powiatu białskiego, uczniowi 10 klasy szkoły ogólnokształcącej w Hajnowce — którzy z wielkim nakładem pracy zorganizowali zespoły czytelnicych, zachęcał chłopów do samodzielnego opracowywania odpowiedzi konkursowych i udzielał pomocy przy właściwym rozumieniu czytanych książek. Dużą pomoc w organizowaniu konkursu na wsi okazało nauczycielstwo. Wypada tu wymienić ośmiornicę ob. Barańskiego, nauczyciela z gromady Żebry w powiecie łomżyńskim.

W dalszym ciągu naszym zadaniem jest wciągnięcie do pracy nad opracowywaniem odpowiedzi konkursowych jak największej ilości

„Tysiąc walecznych“ na Węgrzech

W Węgierskiej Republice Ludowej została wystawiona sztuka Bojewatego „Tysiąc walecznych“, budząc szerokie zainteresowanie zwłaszcza wśród robotników węgierskich. Aktorzy teatru im. Sziglotti’ego, którzy wysłali sztukę w Bekescsábél, dla jak najlepszego odtworzenia postaci sztuki nawiązali ścisły kontakt z robotnikami Przedsiębiorstwa Budowlanego. Na zdjęciu: Fragment przedstawienia. Fot. — CAF

Józef Lasocki
Kierownik Wydziału Oświaty i Kultury Zarządu Wojewódzkiego ZSCH

WYCHOWANIE FIZYCZNE I SPORT

Sukces zawodników ZSRR

W Moskwie odbyły się zawodnicy w stylu wolnym między reprezentacjami Finlandii i ZSRR. Był to pierwszy międzynarodowy występ zapaśników radzieckich w tej konkurencji. Zawody zakończył się bezapelacyjnym zwycięstwem drużyny ZSRR 8:0, przy czym w pięciu walkach reprezentanci ZSRR zwyciężyli przez położenie przeciwnika na łopatkę.

Zwycięstwo drużyny radzieckiej jest tym cenniejsze, że w zespole fińskim wystąpiło wielu znanych na arenie międzynarodowej zawodników, wśród nich dwóch wice mistrzów świata i jeden mistrz Europy.

Wyniki: w wadze muszej Babajew położył w 9 min. na łopatkę mistrza Europy Vit-

Młodzież białostocka wyjeżdża na III Zimowe Igrzyska Harcerskie

W dniu dzisiejszym o godz. 15.30 z Białegostoku wyjeżdża do Wisły (woj. Katowice) 36-osobowa ekipa młodych harcerzy, która będzie reprezentować nasze województwo na III Ogólnopolskich Zimowych Igrzyskach Harcerskich.

W skład ekipy wchodzi uczniowie - przodownicy nauki i pracy społecznej ze szkół podstawowych. Między innymi Kostek Czerepko z Hajnowki, Mieczysław Koźluk z Bociek, Olga Wołkowycka z Białowięzy, Irena Wasilewska z Supraśla, Marian Prze-

Na ekranie kina „Pionier“

O twórcy radia

„Historia jednego wynalazku“. Scenariusz: A. Razumowski. Reżyseria: G. Rappaport, W. Ejsmont. Zdjęcia: A. Nazarov, E. Szapiro. Muzyka: J. Koczurov. W rolach głównych: Czerkasow, Błogowieszczenka, Boryow, Skorobogatow, Sudakow, Tolubiejew. Produkcja: „Lenfilm“ (ZSRR).

Przez kilkadziesiąt lat nauka burżuazyjna karmiła nas, fałszując historię, wiadomością o wynalezieniu „telegrafu bez drutu“ przez włoskiego „uczzonego“ Marconiego. W ten właśnie sposób chciało wyrobić w nas przekonanie o niższości kultury rosyjskiej, chciało przekreślić olbrzymi jej dorobek naukowy.

Zrealizowana w 1949 roku przez „Lenfilm“ „Historia jednego wynalazku“ pokazuje życie i pracę Aleksandra Popowa, twórcy radia. W latach czterdziestych ubiegłego stulecia Popow wraz ze swym asystentem dokonuje epokowego wynalazku — budując pierwszy model telegrafu bez drutu. Na pokazie tego wynalazku obecny jest agent brytyjskiego towarzystwa akcyjnego, zajmującego się eksploatacją odkryć naukowych w dziedzinie filmu.

I tu właśnie ma początek fałszowanie historii. Skradziony przez angielskiego agenta opis techniczny wynalazku trafia do rąk sprytnego Włocha Marconiego, który pod sloganem służby ludkości wykorzystuje wynalazek uczonogę rosyjskiego dla swych własnych celów.

Doskonała obsada aktorska, przyjemna muzyka i dobre teksty polskie — dopełniają całość. Nus.

PRZEDPOLE 28

Julian Gataj

Wezwania to znalazło głośny oddźwięk w Lubniewie a nawet w Białegostoku. U młynarza karkowickiego, u Walińskiego i Goździka. Wystraszeni się stali, niepewni i ogłędający się dokoła.

Co by jeszcze napisać o lubniewiakach? Ano, że według ich pogaduszek komuniści nie dali by sobie rady, gdyby nie takie Mitręgi, Dąbki, Niczwierze i inna bledota. Ze „rodowłwici“, którzy poszli do spółdzielni nie długo się „nachlają“. Jak już się nachlają Wejtek Kowalski. Ze wstyd gospodarzowi, towarzyszyć się z dworusami i, że tacy gospodarze nie szanują swego „honoru“. Ze ręka boska ich klejdyś dostęgnię (td... td... Ot, wszystkie plotki i groźby, które dyktuje bezsilność i nienawiść.

Nie tylko na wsi panowały plotki — i wśród działkowieców panowały. Tak samo różnorakie, tak samo opowiadane szepcąc i tak samo, związane z miejscowymi sprawami i międzynarodową polityką.

Muszyńskiego Helena sucha i pyskata, ale przepadająca za pogadaniem na ucho ze znajomymi, korzysta z okazji, że chłopca nie ma w domu i przemyka się ukradkiem do Stolarczykowej Magdy pod brudnymi, zeszczoconymi przez wiatry i deszcze murami. Przemyka się Muszyńska ukradkiem do Stolarczykowej i obłą radośnie na swój wdłek. Nie to, że radość wywołuje u nich nie wzajemna sympatia do siebie, tylko nadzieja jakiejś takiej rozrywki, nadzieja zamientenia parę słów z kimś obcym a nie członkiem rodziny. Nadzieja zerwania z serca tego, co człowiek przyje i usłyszenia jakichkolwiek nowin. Najciekawszy problem — na dobre wyjdzie ludzkom spółdzielni, czy na złe?

— Jak myślisz, jak myślisz? — dopytuje szepcąc Stolarczykowa, chuda jak tyka, żółta, z krostami na twarzy.

— A może i dobrze wyndzie — przypuszcza Muszyńska, tak samo chuda i równie brzydka jak Stolarczykowa.

— Żeby aby najprędzej ten dom postawić — mówi już głośno Magda. — Marcinek wciągnął mi kaszkę od tego powietrza.

— I moje dzieciaki podostawały jakichś wrzodów czy i szajł.

— Może to świerzbza?

— Nie. Będą u felczera, powiedział, że wrzody. Zanieczyszczona krew, Marne powietrze i odżywianie — powiedział.

— I mój Marcinek ciągle ma krosty tak samo jak ja.

— Ale chociaż wasz chłop nie pije — wysunęła swoją białąkę Muszyńska — a mój, wlecia, jak się przyłożył do tego bimbru, że lino ta gorzala i gorzala. Dzieci okróda...

— To prawda — przytakuje Stolarczykowa — picie wódki przez dzieciatego, to złodziejstwo.

— Inne przestały, to i mój mógłby przestać.

— To prawda, to prawda.

Kolec spotyka się z Muchą. Przypadkiem się spotykają. Mają przele krowy w jednej ochorze. Kolec poprawia gnoj, a Mucha doł swoją krowę. Kobieta mu zachorowała.

— Te, Kolec — woła Mucha — Jesteś już przodownikiem pracy?

Kolec, dosyć wale, skrzywno chłopisko, porusza się żywej, przetrzuca tu i ówdzie większe rysy gnoju.

— Już tam Truman podęgnął tych waszych na Korel. Jak ich tam na dobre popędzi, to i do nas może przyleci. Gdzie będzieł wtedy zmiatał?

Kolec jeszcze nie odpowiada; nie należy do rozmownych.

— Nie martw się, Kolec — pociesza Mucha — nie ty jeden. Takich jak ty sporo; bedzieta razem wisłec.

— Głupi — mruży zdenerwowany Kolec.

Najdeczkowa kobieta przędzie wełnę na kolowrotku. To był jej fach. Słynęła z niego na okolicę. Pod oknem, w kącie szyje Róża. Okienko małe, przepuszczające skąpe światło. Róża wlepiła oczy w materiał z wysiłkiem śledząc za ściegiem. Przy kuchni Jochymek, najmłodsza latorośl Naj-

deczków struje patyk. Chuda Bożena, zupełnie przeciwnie stwo Różi skrobie kartofle na obiad.

— Martwię się o naszego starego — mówi Najdeczkowa.

— Łażł ciągle gdzieś, skryty się zrobił... Pytałam się Mitręgi jak jest z jego dniowkami obrachunkowymi i okazuje się że mało co ich wyrobił.

— Tego Muchy za dużo słucha — wysuwa przypuszczenie Róża. Przysłgała się materialowi, który szyje i znów miga igłą. Zabiera głos matka.

— Powinnaś ty chodzić więcej na zarobek.

— Jak było potrzeba — chodziłam. Do kręgów chodziłam... Ale jak przyszedłam do domu wieczorem, to nawet gotującego nie nie jadłam bośle nie ugotowali.

— Ty będziesz gotować jak nie będzie z czego, bo ja nie potrafię.

— Ja idę do szkoły pielęgnarskiej — oświadcza stanowczo dziewczyna.

— No, no — mówi Najdeczkowa tonem, który nie widomo co ma znaczyć, podziw czy zwątpienie.

Na podwórzu stoi grupka działkowieców: Najdeczek, Zajac, Muszyński, Pazurek... Zebrali się przypadkowo. Wieczór. Brudni, zmęczeni, zakurzeni.

— No to jak? — mówi Muszyński. Nie wiadomo czy sztydzi, czy mówi poważnie. — Lepi wam w spółdzielni jas na swoim?

— A tobie lepi? — wyraźnie już sztydziącym głosem pyta Najdeczek.

Rozmówcy patrzą na siebie. Wzrok ich przeskakuje i w Pazarce. Wydaje się, jakby wszystkich trzech łaczyła jakaś tajemna więź, od której wolny jest Zajac. Ten spokojnie w najlepszej wierze odzywa się:

— Dopóki się żyje zaliczamy, to i wielki chęć nie ma do roboty, ale jak nam obłęża dniówkę i wypadnie gala, to człowiek inaczej będzie gal...

— Za myślenie Indykowiłi, nie myśl.

— Jakbyś patrzył na samą spółdzielnię to byś nie miał odwet na kieliszek wódki.

— A na co jeszcze mam patrzeć? — pyta Zajac.

— He, he, ha — śmieje się Muszyński i znów łączy się porozumiewawczym spojrzeniem z Najdeczkiem i Pazurkiem.

(Dalszy ciąg nastąpi...)